

Mesajul autorilor

Dragi colegi profesori,

Vă propunem **un manual al zilelor noastre, adresat tuturor celor implicați în procesul de cunoaștere**. El se recomandă drept instrument pentru:

- **un profesor implicat**, care urmărește să formeze competențele prin activități desprinse din temele lumii preadolescentului de azi;
- **un elev care învață conștient** conținuturi specifice disciplinei Limba și literatura română, se chestionează pe sine și chestionează lumea în care trăiește, dar devine conștient și de mecanismele deprinderii acestei discipline („a învăța să înveți”);
- **un părinte activ**, căruia îi place ce găsește în manualul copilului său.

Centrat pe elev, manualul este **construit după principiul „lumea mea întâlnește cunoașterea”, ceea ce înseamnă că:**

- toate conținuturile urmează să fie organizate în jurul unor teme specifice societății contemporane: familie, migrație, generații, modele, educație, limbajele iubirii, ecologie, lideri, ONG, plagiat, globalizare, consumator media, umor, bullying, cunoaștere de sine, conexiune ș.a.;
- profesorul de Limba și literatură română poate iniția activități interdisciplinare cu profesori care predau educație plastică, educație civică, istorie, geografie, consiliere și orientare școlară ș.a. *Ghidul profesorului* cuprinde sugestii concrete pentru astfel de cursuri, în conexiune cu deschiderile deja prezente în manual;
- abordarea permite infuzarea conținuturilor din programă cu valori ale umanității, din categoria noilor educații și ale competențelor transversale necesare cetățeanului secolului XXI. Această abordare este vizată și în *Ghidul profesorului*, la rubrica activități de extindere, direct legate de exercițiile propuse în manual.

La nivelul conținuturilor, manualul propune o **abordare integrată a celor cinci componente ale studiului disciplinei în gimnaziu:**

- autorii de literatură au fost aleși respectând un echilibru între clasici și contemporani, între scriitorii de gen feminin și cei de gen masculin;
- operele literare alese permit lecturi diverse (nu doar o lectură estetică, ci și una ideologică, a valorilor, încurajată și de programă, și de formatul examenului de Evaluare Națională);
- lecțiile de comunicare orală au drept suport didactic materiale audio veritabile (emisiuni radio, podcasturi etc.);
- activitățile de construcție a comunicării expun elevul la contexte reale de comunicare;
- pentru aspectele privind redactarea de texte, elevul se va întâlni cu metode didactice diferite, pentru o formare graduală a competenței, în vederea pregătirii examenului de Evaluare Națională, de la clasa a VIII-a;
- conținuturile privind interculturalitatea au fost adaptate la specificul actual al temelor/tipurilor de abordări vehiculate în societate, respectiv la imperativele educaționale specifice societății contemporane.

Manualul este conceput ca **un instrument real în activitatea** profesorului:

- la nivel practic, dată fiind structura anului școlar, organizat în module de învățare, propunem o ordonare a conținuturilor în doar cinci unități, calibrate după durata modulelor;
- activitățile de recapitulare ale fiecărei unități oferă ca texte-suport, în paralel, un text literar și unul nonliterar pentru a familiariza elevul cu acest model de subiect de examen;
- fiecare unitate se încheie cu o activitate de evaluare care urmărește nivelul mediu de achiziții.

Mai mult decât atât, fiecare demers didactic este însoțit de **o transparentizare a proceselor cognitive necesare rezolvării unor sarcini de lucru specifice disciplinei:**

- manualul propune secțiuni de prezentare a pașilor necesari proceselor de comprehensiune și de interpretare a unui text literar; totodată, el vizează strategii de identificare corectă a modalităților prin care se construiește, din punct de vedere gramatical, un mesaj sau tehnici de redactare corectă, în specificul diverselor tipare textuale;
- prin diversitatea activităților de autoevaluare se încurajează învățarea conștientă, prin reflecție și evaluare constantă nu doar a produsului, ci și a procesului de învățare.

Nu în ultimul rând, manualul de față **pregătește și un licean cititor, conștient de specificul literaturii și al discursului despre literatură.** Există la acest moment un decalaj între viziunea curriculară a studiului disciplinei în gimnaziu și în liceu. Studiul literaturii în gimnaziu, s-a spus, a fost viciat, în primul rând, de abordarea exclusiv tematică a programei. Soluția noastră este aceea de a insera în studiul literaturii, la nivel intuitiv, elemente care pregătesc studiul disciplinei în liceu:

- ilustrarea valorilor specifice unei lumi în opera unui autor (de exemplu, autori contemporani despre problematici ale lumii contemporane);
- conștientizarea discretă a circulației ideilor (pe glob și de-a lungul timpului) – prin notarea anului apariției operelor citate sau printr-un proiect de realizare a unei hărți cu lecturi ale copilăriei, prin inserțiile de activități din categoria literatură și alte arte, și, în general, prin lecțiile de interculturalitate;
- familiarizarea cu specificul lumii literare (autor, traducător, piața cărții, evenimente cultural-literare) printr-un proiect de documentare cu privire la scriitoarele din literatura română cuprinse în manual și printr-o invitație la a recunoaște rolul traducătorului unui text (menționat de fiecare dată în manual);
- conștientizarea comportamentelor de lectură, prin detalierea ipostazelor lectorului și chiar prin exerciții de tip „a citi/a reciti”.

Credem că este esențială proiectarea strategică în activitatea didactică. În acest sens, vă invităm să consultați documentul de descriere a principiilor care au stat la baza concepției manualului nostru și să vă construiți propriul parcurs didactic, sprijinindu-vă de sectorul *Ghidul profesorului*.

Autorii